

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om socker

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en ny treårig lag om socker, genom vilken man skapar förutsättningar för en inhemsk sockerproduktion efter att den gällande lagen om socker upphört att vara i kraft.

I propositionen föreslås att man upphör med statsregleringen till den del den gällt mängden sockerbetor som odlas och det pris som betalas till odlaren. Lantbruksproducenternas organisationer och sockerindustrin skall sinsemellan få avtala om priset på sockerbetor och odlingens omfattning. Lagen innehåller stadganden om maximibeloppet av det anslag som årligen

beviljas samt den årliga prissänkingsersättningen per kg kristalliserbart socker. Genom anslaget skall de råvarukostnader som användningen av inhemska sockerbetor förorsakar sänkas till världsmarknadsprisets nivå. Jord- och skogsbruksministeriet skall fastställa grunden för uträkning av mängden kristalliserbart socker i de betor som under varje år levereras för förädling.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 1993 med undantag av 4 § som avses träda i kraft den 1 september 1992.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Propositionens samhälleliga betydelse

1.1. Mål

Syftet med propositionen är att trygga sockerproduktionen i Finland. Avsikten är dessutom att minska statsregleringen i fråga om sockerbetsodling. Det pris producenten får för betorna och omfattningen av betodlingen skall bestämmas i förhandlingar som förs mellan sockerbetsodlarna och sockerindustrin. De frågor som gäller kvalitetsfaktorer och prissättningen av dessa får också producentorganisationerna och industrin avgöra sinsemellan.

1.2. Medel

Staten skall årligen för att stöda sockerproduktionen bevilja ett anslag, med hjälp av

vilket näringsgrenen kan anpassa produktionen till den nivå som den internationella konkurrenskraften förutsätter.

2. Nuläget och ärendets beredning

2.1. Nuläget

2.1.1. Lagstiftning

Avsikten med den gällande lagen om socker (1327/87) är att säkerställa en tillräckligt hög grad av självförsörjning i fråga om inhemsk beträvar, med beaktande av de både materiella och andligaresurser som investerats i såväl odling som industri. Avsikten är dessutom att genom lagen utveckla konkurrensförhållandena inom sockerproduktionen. Med stöd av lagen regleras mängden sockerbetor som odlas i Finland, besluts om sockerbetspri-

set samt betalas prissänkingsersättning för användningen av inhemska sockerbeter.

2.1.2. Praxis

Sockerbeter har årligen odlats på ca 31 000 — 32 300 hektar åker. Grundmängden för 1992 års sockerbetsskörd är 860 milj. kg sockerbeter. Enligt lagen är det statsrådet som fastställer priset på sockerbeta. Fastställandet sker i två faser. Före utgången av mars fastställs ett preliminärt pris, och det slutliga priset fastställs före utgången av september. Innan priset fastställs förhandlar statsrådet i ärendet med lantbruksproducenternas centralorganisationer och den organisation som företräder livsmedelsindustrin. Statsrådet skall fastställa sockerbetspriset vid en sådan nivå att man med hjälp av det i statsbudgeten reserverade anslaget och med beaktande av en tull av nuvarande storlek kan sänka de råvarukostnader som orsakas av användningen av inhemska betor till världsmarknadsprisets nivå. Då priset på sockerbeta bestäms har man fäst avseende vid kvalitets betydelse.

I gällande lag har man fastslagit maximibeloppet av stödet i fråga om 1992 års skörd till 248 milj. mk. Statsrådet kan före utgången av september 1992 besluta om en sänkning av prissänkingsersättningens maximibelopp på grund av att världsmarknadspriset på råsocker

stigit. Som referensnivå används det världsmarknadspris på råsocker som jord- och skogsbruksministeriet beslutat om före utgången av september 1991. Maximibeloppet av 248 milj. mk, som lagen förutsätter för betalning av prissänkingsersättning i fråga om 1992 års skörd, anvisas i statsbudgeten för år 1993.

2.2. Ärendets beredning

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet. Vid beredningen har man hört intresseorganisationer i branschen.

3. Propositionens verkningar i fråga om organisation och personal

I propositionen har beaktats att jordbruksstyrelsens verksamhet upphör och att dess uppgifter överförs på jord- och skogsbruksministeriet från och med den 1 januari 1993.

4. Propositionens ekonomiska verkningar

Under åren 1989—1992 har till de samman slutningar som bedriver sockerproduktion betalats prissänkingsersättning på följande sätt.

Skörd/budgetår	Betmängd milj.kg	Prissänkingsersättning milj. mk	För det kristalliserbara sockert mk/kg
1988/1989	1004,6	199,9	1,99
1989/1990	1056,5	218,4	1,82
1990/1991	1125,4	262,4	2,22
1991/1992	1098,7	247,4	2,24
1992/1993 (budgetproposition 1993)		248,0	

Det föreslås att i statsbudgeten reserveras 235 milj. mk för år 1994, 228 milj. mk för år 1995 och 219 milj. mk för år 1996 i fastaanslag för prissänkingsersättningar.

De anslag som behövs för prissänkingsersättningarna täcks med hjälp av den accis (sockeraccis) som uppbärs för sockerprodukter.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1 §. *Allmänna stadganden.* Det föreslås att lagens allmänna mål anges i paragrafens 1 mom. samt att det i 2 mom. stadgas om de produkter som lagen skall gälla.

2 §. *Uträkning av mängden kristalliserbart socker.* Enligt förslaget fastställer jord- och skogsbruksministeriet årligen grunderna för uträkningen av mängden kristalliserbart socker.

3 §. *Priset på inhemsk betråvara.* Det föreslås att i paragrafen stadgas om vilket pris som skall anses vara priset på inhemsk betråvara.

4 §. *Råsockrets internationella jämförelsepris.* I paragrafen stadgas om vilket pris som skall anses vara världsmarknadspriset på råsocker. Jord- och skogsbruksministeriet fastställer världsmarknadspriset på råsocker i september 1992. Världsmarknadspriset på råsocker, som bestämts på samma sätt, jämförs årligen med detta värde.

5 §. *Prissänkingsersättningen.* I paragrafen stadgas om grunderna för betalningen av prissänkingsersättning, prissänkingsersättningens maximibelopp samt hur ersättningens storlek påverkas av den tull som uppbärs för råsockret. Enligt förslaget kan i prissänkingsersättning för 1993 års skörd betalas högst 235 milj. mk och högst 1,75 mk per kg kristalliserbart socker, för 1994 års skörd högst 228 milj. mk och högst 1,68 mk per kg kristalliserbart socker samt för 1995 års skörd högst 219 milj. mk och 1,59 mk per kg kristalliserbart socker.

Anslaget skall ökas, om världsmarknadspriset på socker sjunker med mera än 20 % jämfört med det år 1992 fastställda världsmarknadspriset (internationellt jämförelsepris). Anslag och på motsvarande sätt prissänkingsersättningen per kg kristalliserbart socker skall höjas med samma antal procentenheter som sänkningen i världsmarknadspriset överskrider 20 %.

Om världsmarknadspriset stiger, skulle stödet på motsvarande sätt minskas.

Då tull mellan tiden den 1 oktober och den

30 september uppbärs för råsocker som importeras, avdras från beloppet av den prissänkingsersättning som betalas den kostnad per kg socker som föranleds av tullen, multiplicerad med mängden kristalliserbart socker i de betor som sammanslutningen tagit emot under skördeåret.

Anslaget ökas, då den tull som uppbärs för råsockret minskas eller helt slopas. Anslagen är dimensionerade för en tull på 0,57 mk per kg råsocker. Om tullen höjs sjunker på motsvarande sätt det penningbelopp som behövs för prissänkingsersättningen.

6 §. *Intagande av prissänkingsersättning i statsbudgeten.* Det föreslås att i paragrafen stadgas om det anslag som årligen skall anvisas i statsbudgeten samt om förfarandet vid sökande och betalningen av prissänkingsersättning.

7 §. Ansökan om och betalning av prissänkingsersättning. Det föreslås att i paragrafen stadgas om ansökan om och betalning av prissänkingsersättning. På grund av att jordbruksstyrelsen indras föreslås att uppgiften skall anförtras jord- och skogsbruksministeriet.

8—11 §§. *Tekniska stadganden.* Det föreslås att paragraferna skall innehålla stadganden om sammanslutningarnas skyldigheter, påföljderna av underlåtelse, delegationen för sockerärenden samt affärshemligheter.

12 §. *Fullmaktstadgande.* Närmare föreskrifter om verkställigheten av lagen skall meddelas av jord- och skogsbruksministeriet.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1993. Lagens 4 § föreslås dock träda i kraft den 1 september 1992. Giltighetstiden föreslås vara tre år. Lagen skulle sålunda gälla sockerbetor som odlas i Finland åren 1993—1995 samt socker som framställs ur dem.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag om socker

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Allmänna stadganden

För tryggande av sockerproduktionen i Finland betalas prissänkingsersättning för användningen av inhemska sockerbeter enligt vad som stadgas i denna lag.

Med socker avses i denna lag sackarosprodukter som hör till tulltariffpositionerna 17.01 och 17.02 och i vilka som råvara används sockerbeter som hör till position 12.12, råsocker som hör till position 17.01 samt melass som hör till position 17.03 i tulltariffen.

2 §

Uträkning av mängden kristalliserbart socker

Jord- och skogsbruksministeriet fastställer för varje år grunderna för uträkningen av mängden kristalliserbart socker i de sockerbeter som under året levererats för förädling.

3 §

Priset på inhemsk betråvara

Som priset på inhemsk betråvara anses det pris som avtalats vid förhandlingar mellan lantbruksproducenternas organisationer och betsockerindustrin.

4 §

Råsockrets internationella jämförelsepris

Som det internationella jämförelsepriset på råsocker under lagens giltighetstid anses det världsmarknadspris som jord- och skogsbruksministeriet fastställer i september 1992.

5 §

Prissänkingsersättningen

Till en sammanslutning som bedriver betsockerproduktion betalas prissänkingsersättning av statens medel för att de råvarukostnader som användningen av inhemska sockerbeter förorsakar skall kunna minskas.

I prissänkingsersättning betalas för 1993 års skörd högst 235 miljoner mark, och högst 1,75 mark per kilogram kristalliserbart socker, för 1994 års skörd på motsvarande sätt 228 miljoner mark och 1,68 mark samt för 1995 års skörd 219 miljoner mark och 1,59 mark. Om världsmarknadspriset på socker, uträknat enligt 4 §, i september det aktuella året konstateras ha nedgått mera än 20 procent jämfört med det internationella jämförelsepris som fastställts i september 1992, höjs det totala beloppet av de medel som beviljats för prissänkingsersättning för året i fråga och prissänkingsersättningen per kilogram kristalliserbart socker med det antal procentenheter som prissänkningen överskrider det ovannämnda gränsvär-

det. Om världsmarknadspriset har stigit sänks på motsvarande sätt det totala beloppet av de medel som beviljats för prissänkningersättning för skördeåret i fråga och den prissänkningersättning som betalas per kilogram kristalliserbart socker.

Då tull mellan tiden den 1 oktober och den 30 september uppbärs för råsocker som importeras, avdras från beloppet av den prissänkningersättning som betalas den kostnad per kilogram socker som föranleds av tullen, multiplicerad med mängden kristalliserbart socker i de betor som sammanslutningen har tagit emot.

Om den tull på 0,57 mark per kilogram som uppbärs för importerat råsocker sänks, höjs beloppet av de medel som beviljas för prissänkningersättning med ett belopp som motvarar verkan av sänkningen. Om tullens belopp höjs, minskas beloppet av de medel som beviljats för ändamålet på motsvarande sätt.

6 §

Intagande av prissänkningersättning i statsbudgeten

För betalning av prissänkningersättningar enligt denna lag anvisas i statsbudgeten 235 miljoner mark år 1994, 228 miljoner mark år 1995 och 219 miljoner mark år 1996.

Om det på grund av att världsmarknadspriset eller tullen på importerat socker nedgår behövs mera medel för prissänkningersättningarna än vad som reserverats för ändamålet i statsbudgeten, anvisas det behövliga tillskottet i statsbudgeten för följande år.

7 §

Ansökan om och betalning av prissänkningersättning

Ansökan om prissänkningersättning riktas till jord- och skogsbruksministeriet, som sköter utbetalningen av de prestationer som avses i denna lag. Till ansökan skall fogas uppgifter om de sockerbetor som sammanslutningen tagit emot samt om mängden kristalliserbart socker i dem.

8 §

Sammanslutningarnas skyldigheter

En sammanslutning skall föra odlingsregister över sockerbetor och ha en bokföring av vilken

framgår de mängder betor som har köpts enligt odlingsavtal, mängden kristalliserbart socker i dem samt priserna jämte prissättningsgrunder.

Sammanslutningen är skyldig att för granskning förete alla behövliga räkenskapshandlingar och övriga handlingar och att även annars biträda vid granskningen.

9 §

Följder av underlåtelse

Om en sammanslutning som får statsstöd trots uppmaning underlåter att iaktta vad som stadgas i 8 §, kan jord- och skogsbruksministeriet dra in statsstödet från den tidpunkt då underlåtelsen har konstaterats.

När beviljat stöd återkrävs skall lagen om handhavande av utdelnings- och övervakningsuppgifter beträffande lantbruksstödet (88/71) iakttas.

10 §

Delegationen för sockerärenden

För beredningen av de åtgärder som avses i denna lag tillsätter jord- och skogsbruksministeriet en delegation för sockerärenden, som skall bistå jord- och skogsbruksministeriet i frågor som gäller produktion och marknadsföring av socker samt följa prisutvecklingen för socker. I delegationen skall jord- och skogsbruksministeriet, handels- och industriministeriet, finansministeriet, konkurrensverket, lantbruksproducenternas centralorganisationer, den organisation som företräder livsmedelsindustrin samt de sammanslutningar som tillverkar socker vara representerade.

11 §

Affärshemligheter

Upplysningar som skall anses som affärshemligheter och som har fått med stöd av denna lag får inte användas till enskild fördel eller röjas för utomstående.

12 §

Fullmaktstadgande

Närmare föreskrifter om verkställigheten av denna lag meddelas av jord- och skogsbruksministeriet.

13 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993

med undantag av 4 § som träder i kraft den 1 september 1992. Lagen gäller sockerbeter som odlas i Finland åren 1993—1995 samt socker som framställs ur dem.

Helsingfors den 27 maj 1992

Republikens President**MAUNO KOIVISTO***Minister Ole Norrback*